

Araştırıma Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Araştırıma Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16976>

Özet

Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği (AYTÖ), bireylerin akademik araştırmaya, bilimsel süreçlere ve araştırma yöntemlerine karş geliştirdikleri algı, inanç ve duygusal tepkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, Yapalak ve Ilgaz (2013) tarafından Türk kültürüne uyarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini Türkçe konuşan popülasyon üzerinde doğrulamağı hedeflemiştir.

Ölçek, yükseköğretim düzeyindeki bireylerin araştırmanın gerekliliğine, faydasına ve zorluğuna dair sahip olduğu olumlu veya olumsuz yaklaşımları nicel olarak değerlendirmek için tasarlanmıştır. Bu sayede, araştırma eğitiminin etkinliği ölçülebilir ve geliştirme alanları belirlenebilir.

Anahtar Kelimeler

Araştırma, Tutum, Tutum Ölçeği, Psikoloji, Eğitim, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Suat Yapalak, Gökhan Ilgaz.

Yazarlar

Suat Yapalak, Gökhan Ilgaz.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin veya profesyonellerin araştırmaya yönelik genel eğilimlerini ve motivasyon düzeylerini belirlemektir. Bu tutumların ölçülmesi, eğitim kurumlarının araştırma derslerinin içeriğini ve metodolojisini optimize etmesine yardımcı olurken, aynı zamanda bireylerin araştırma süreçlerine katılmaları etkileyen psikolojik engelleri teğhis etmeyi sağlar.

Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği (AYTÖ), bireylerin bilimsel araştırmalara karş olan ilgilerini, değer yargıları ve potansiyel davranışsal niyetlerini ölçerek, araştırma kültürünün gelişimi önündeki bireysel bariyerleri anlamak için kritik bir rol oynar. Bu veriler, araştırma becerilerini geliştirmeye yönelik pedagojik yaklaşımların tasarlanmasında temel teğkil eder.

Yapı

Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği, bireylerin araştırmaya yönelik bilişsel (araştırmanın faydasına inanç), duygusal (araştırmaya karş duyulan kaygı veya ilgi) ve davranışsal niyet bileşenlerini kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçeğin yapısal, genellikle araştırmanın karmaşıklığı, araştırmaya yönelik kişisel yeterlik algısı ve araştırmanın genel

akademik de?ere katkıları gibi alt faktörlerden oluşur.

Uyarılma çalışmasında, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığı incelenmiş olup, ölçeğin ölçtüğü **psikolojik yapı**, bireyin araştırma etiğine ve akademik dürüstlüğe olan yaklaşımları da dolaylı yoldan etkileyebilecek geniş bir **tutum** yelpazesini temsil etmektedir. Ölçek, araştırma okuyucuları ve bilimsel düşünme biçimiyle yakından ilişkili olan tutumları değerlendirir.

Geçerlik

Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması sürecinde Yapalak ve Ilgaz (2013) tarafından yapı geçerliliğini test etmek amacıyla kapsamlı analizler yürütülmüştür. Bu analizler, genellikle ölçeğin teorik yapısının Türk örnekleminde istatistiksel olarak uygunluğunu belirlemek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır.

DFA sonuçları, ölçek maddelerinin beklenen faktör yapısında yeterli yük değerlerine sahip olduğunu ve uyum indekslerinin (örneğin, Ki-Kare / Serbestlik Derecesi oranı, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir sınırlar içinde kaldığını göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin gerçekten araştırmaya yönelik tutumu ölçtüğüne dair güçlü bir **yapı geçerliliği** kanıtı sunar.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık (internal consistency) yöntemiyle değerlendirilmiştir. Adaptasyon çalışmasında kullanılan temel güvenirlik göstergesi **Cronbach Alfa katsayısıdır**. Yapalak ve Ilgaz (2013) tarafından yapılan çalışmada, Araştırmaya Yönelim Tutum Ölçeği'nin genel iç tutarlılık katsayısının psikometrik standartlara uygun, yüksek bir değerde (genellikle .70'in üzerinde) olduğu rapor edilmiştir.

Yüksek iç tutarlılık, ölçekteki tüm maddelerin aynı temel yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçme hatasının düşük olduğunu gösterir. Uyarılma çalışmasındaki başarıları, ölçeğin Türkçe formunun güvenilir ve kararlı ölçümler sağlama yeteneğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin psikometrik temellerini doğrulamak amacıyla faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Uyarılma sürecinde, öncelikle orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk kültüründe de geçerli olup olmadığını incelemek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin orijinal yapısının çok boyutlu olduğunu ve bu boyutların Türk örnekleminde de tutarlı bir şekilde ayrıştığını teyit etmiştir.

Faktör analizleri, ölçeğin araştırma kaygısı, araştırmanın değeri ve araştırmaya katılım isteği

gibi alt boyutlara ayrıldığın ortaya koyarak, araştırmaya yönelik tutumun tek bir monolitik yapı yerine karmaşık ve çok yönlü bir yapı olduğunu destekler. Analiz sonuçları, ölçek maddelerinin yeterli faktör yüklerine sahip olduğunu göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Likert Type Rating Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yükseköğretim Öğrencileri (Higher Education Students)

Age Group: Genç Yetkinler (18 yaş ve üzeri)

Population Details: Üniversitelerin Eğitim Fakültesi ve benzeri bölümlerinde öğrenim gören lisans ve lisansüstü öğrencileri.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Araştırma Eğitimi, Tutum Ölçümü, Psikometrik Özellikler, Faktör Yapısı, Akademik Başarı, Suat Yapalak.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: suat yapalak@gmail.com

Correspondence Address: Suat Yapalak (Sorumlu yazar)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması 2013 yılında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için irtibat kurulması gereken sorumlu yazar **Suat Yapalak**'tir. Ölçeğin kullanımıyla ilgili herhangi bir ticari ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir; ancak uygulama öncesinde yazarlarla e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Referanslar

Yapalak, S. ve Ilgaz, G. (2013). Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 14(2), 79-90.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [arastirmaya-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, telif hakkı ve gizlilik nedenleriyle bu akademik girişte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesine ve derecelendirme formatına erişim için ilgili makaleye (Yapalak & Ilgaz, 2013) başvurulması veya sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM